

Daire: 2. Hukuk Dairesi

Esas No: 2021/3172

Karar No: 2021/3190

Karar Tarihi: 19.04.2021

[Karara Ulaşmak İçin Tıklayınız](#)

2. Hukuk Dairesi 2021/3172 E. , 2021/3190 K.

MAHKEMESİ : ... Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi

DAVACILAR : 1-... 2- ... Cumhuriyet Başsavcılığı

DAVA TÜRÜ : Uluslararası Çocuk Kaçırma İadesi Kararı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda bölge adliye mahkemesi hukuk dairesince verilen, yukarıda tarihi ve numarası gösterilen hükme yönelik temyiz talebinde bulunan davacı ... tarafından duruşmalı inceleme talep edilmiş ise de uluslararası çocuk kaçırma iade kararına ilişkin verilen kararların Yargıtayda duruşmalı inceleneyeceğine ilişkin hüküm bulunmadığı (HMK m. 369) gibi 5717 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan davaların "Öncelikle ve acele görülmesi" gerekmesine ve kanunda ivedi olduğu bildirilen dava ve işlere ait Yargıtay incelemesinin öncelikle yapılması zorunlu olduğundan duruşma isteğinin reddiyle, evrak okunup gereği görülüşüp düşünüldü.

İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığının 21/04/2020 tarihli ve 2020/10327 esas, 2020/14 sayılı davanamesi ile Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine dair Lahey Sözleşmesi kapsamında baba ... ile anne ... evliliklerinden olan 04/05/2019 Cenevre doğumlu ...'in mutat meskenlerinin bulunduğu İsviçre Devletine iadesi talebine ilişkin davanın yapılan yargılaması neticesinde, ilk derece mahkemesince davanın reddine karar verilmiş, davacı ... ve... Cumhuriyet Başsavcılığı'nın istinaf başvurusu üzerine incelemeye konu İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 01/02/2021 tarihli ve 2020/1770 esas, 2021/184 sayılı kararı ile "Çocuğun yaşı, anne bakım ve sevgisine olan ihtiyacı yine taraflar arasında görülen boşanma davası ve bu davada geçici velâyetin anneye verilmesi, toplanan deliller kapsamında mahkeme kararının ve gerekçesinin Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine dair Lahey sözleşmesi, usul, yasa ve dosya kapsamına uygun olduğu, çocuğun gönderilmesinin menfaatine olmayacağı, yaşı itibarıyla tehlike oluşturacağı" gerekçe gösterilerek istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir. Karar davacı ... tarafından temyiz edilmiştir.

Türk vatandaşı olan anne ... ile İsviçre ve Türk vatandaşı olan baba ...'in 20/10/2016 tarihinde gerçekleştirdikleri evlilik birliği içerisinde 04/05/2019 tarihinde İsviçre'de dünyaya gelen ve İsviçre vatandaşı olup aynı zamanda Türk vatandaşı olan ortak çocuk ...'in doğumundan itibaren anne ve babası ile birlikte İsviçre'de yaşadığı ve mutat meskeninin İsviçre olduğu hususunda itilaf bulunmamaktadır. Dosya kapsamına göre tarafların ortak çocuk ile birlikte ailecek tatil ve ziyaret amacıyla 31/08/2019 tarihinde üç haftalığına Türkiye'ye geldikleri, ortak yaşadıkları İsviçre'ye dönüş tarihlerinin 20/09/2019 olarak planlandığı ve çocuğun bu şekilde mutat meskeni olan İsviçre'den Türkiye'ye getirildiği, ne var ki davalı annenin Türkiye'ye geldikten sonra ortak çocuk ile birlikte kök ailesinin evine gittiği ve boşanma

davası açacağını bildirerek İsviçre'ye dönmediği, ortak çocuğunda annesi ile birlikte Türkiye'de kaldığı, akabinde davalı kadın tarafından ... 8. Aile Mahkemesi'nin 2019/616 esas sayılı dosyası üzerinden açılan boşanma davasında ortak çocuk Lena'nın geçici velâyet hakkının anneye verildiği anlaşılmıştır.

Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi 15.02.2000 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Sözleşmenin amacı, 16 yaşından küçük çocukları (Söz. m. 3/son) kanuna aykırı olarak yer değiştirmenin zararlı etkilerinden korumak ve onları mutat yerleşim yeri devletine derhal dönüşünü temin etmektir Sözleşmenin tarafını oluşturan devletler amaca uygun olarak bütün önlemleri almak ve en süratli usullere başvurmak zorundadırlar. (m. 2 ve 11) Kanuna aykırı yeri değiştirilmiş veya alıkonulan çocuğun yerinin değiştirilmesi veya alıkonulması tarihinden itibaren bir yıldan az zaman içerisinde iadesinin istenilmesi halinde çocuğun derhal geciktirilmeden iadesi gerekmektedir (Söz. m. 12/1). İadeden kaçınma nedenlerinin ise Sözleşme'nin 12/2, 13 ve 20.maddelerinde açıklandığı görülmektedir. Buna göre, taraf bir devlet, diğer iadeden kaçınma nedenleri yanında, geri dönmesinin çocuğu fiziki veya psikolojik bir tehlikeye maruz bırakacağı veya başka bir şekilde, müsamaha edilemeyecek bir duruma düşüreceği yolunda ciddi bir risk olduğunu tesbit ederse veya çocuğun, geri dönmek istemediğini ve görüşünün gözönünde bulundurulmasının uygun olacağı bir yaşa ve olgunluğa erişmiş bulunduğu gözlenirse (Sözleşme m. 13/1-b), geri dönmesini emretmeyi reddedebilir.

Somut olayda mahkemece, çocuğun yaşının küçük olması ciddi bir risk olarak kabul edilerek davanın reddi kararına dayanak yapılmış ise de, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 03/05/2012 tarihli ve 60328/09 başvuru numaralı kararında da belirtildiği üzere yaş küçüklüğünün çocuğun menfaatinin takdirinde bir kriter olarak kabul edilmesinde herhangi bir şüphe olmasa da, Sözleşme hükümleri çerçevesinde yaş küçüklüğünün iade talebinin reddini haklı kılmaya yetecek tek neden olarak kabul edilmesi olanağı da bulunmamaktadır. Somut koşullar itibari ile çocuğun mutat meskenine iadesinin çocuk açısından ciddi bir risk oluşturacağının ortaya konulması gerekmektedir. O halde münhasıran çocuğun yaşının küçük olması sözleşmenin 13/1-b maddesi kapsamında iadeden kaçınma hakkı tanımaz. Keza, davalı tarafından Türkiye'de açılan boşanma davasında çocuğun geçici velayetinin davalıya bırakılmış olmasının, anılan sözleşme hükümleri bakımından bir önemi de bulunmamaktadır. (5717 sayılı Kanun 13. madde).

Toplanan delillerden, çocuğun mutat meskeni olan İsviçre ülkesinden 2019 yılı Ağustos ayında Türkiye'ye getirildiği, tekrar mutat meskenine götürülmediği, çocuğun mutat meskeninin bulunduğu devletin kanunundan doğan babanın velâyet hakkının ihlali suretiyle davalı anne tarafından Türkiye'de haksız olarak alıkonulduğu anlaşılmaktadır. Sözleşme hükümlerine göre; kanuna aykırılık gerçekleşmiştir. (Sözleşme m.3). Geri dönmesinin, çocuğu fiziki veya psikolojik bir tehlikeye maruz bırakacağı veya başka bir şekilde müsamaha edilmeyecek bir duruma düşüreceği yolunda ciddi bir risk bulunduğu ilişkin bir delil ve olgu ortaya konulmamıştır. İade isteğinin reddini gerektiren sebepler mevcut değildir. Açıklanan sebeple davanın kabulü gerekirken reddine karar verilmesi doğru olmamış ve bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Yukarıda gösterilen sebeple bölge adliye mahkemesinin esastan ret kararının KALDIRILMASINA, ilk derece mahkemesi kararının BOZULMASINA, temyiz peşin harcının istek halinde

YARGITAY, 2. HUKUK DAİRESİ, E. 2021/3172, K. 2021/3190, T. 19.04.2021

yatırana geri verilmesine, dosyanın ilk derece mahkemesine, karardan bir örneğinin ilgili bölge adliye mahkemesi hukuk dairesine gönderilmesine oybirliğiyle karar verildi.19.04.2021 (Pzt.)